

Силабус курсу:

ІСТОРІЯ ГЕНДЕРНИХ ВІДНОСИН

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	032 «Історія та археологія»
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

к.і.н., доц.Сафонова Н.М.

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Доц.каф.Історії та археології

посада

safonova@snu.edu.ua

електронна адреса

телефон

месенджер

за розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Основними цілями курсу «Історія гендерних відносин» є ознайомлення студентів з системою наукових знань, що сприятимуть формуванню цілісного уявлення про гендер, як соціальне явище, основні чинники та процеси формування гендерної стратифікації, національні особливості та національну політику в зазначеній сфері в різних країнах у різні історичні періоди. У зміст дисципліни входить вивчення історичних етапів формування гендерних відносин та їх реалізації, різних проявів, аналіз сучасних проблем в сфері гендерних відносин на національному та міжнародному рівні.

Завданнями курсу є:

- дослідження процесу формування гендерних відносин як загальних явищ;
- вивчення основних чинників, що зумовили формування окремих концепцій гендерних відносин;
- визначення місця і ролі гендерної політики в умовах глобалізації сучасного суспільства;
- аналіз питань взаємодії гендерних статей в умовах наростання загальної напруженості суспільних відносин у світі.

Результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- поняття гендеру як соціального явища та різні прояви взаємодії гендерних статей;
- попередні і сучасні концепції формування гендерних відносин;
- різні прояви і характерні риси типів взаємодії статей;
- ключові ознаки гендеру та особливості його формування в різних країнах у різні історичні періоди;
- провідні риси гендеру, як усвідомлене розуміння приналежності до статі;
- аналізувати проблеми в сфері гендерних відносин у

сучасному суспільстві різних державах, в тому числі й в Україні.

Вміти: вільно володіти вивченим матеріалом, мати навички критичного аналізу, будувати обґрунтовані висновки, дискутувати;

- визначати місце і роль гендеру та між статевих відносин в умовах глобалізації сучасного суспільства;

- аналізувати питання взаємодії гендерних статей в умовах наростання міжнаціональної напруженості в суспільстві;

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення з курсів всесвітньої історії, історії України; окремі теми та питання, що пов'язані з основними проблемами гендеру та гендерної політики, соціології, етнології та психології.

Мета курсу (набуті компетентності)

Метою навчальної дисципліни «Історія гендерних відносин» є висвітлення ключових питань з історії гендерних відносин, відображення їх еволюції, ролі та місця у суспільному житті, вивчення основних чиників, що впливали на формування меж статевих стосунків в середині різних соціальних груп. Формування систематизованих знань, розуміння понять «гендер» і «стать», взаємодію гендерних статей, а також навичок аналітичного застосування категоріального апарату з дисципліни.

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Розуміння та відокремлення понять «гендер» та «стать»;
2. Розуміння процесів формування відносин в зазначеній сфері, взаємодію статей;
3. Формування уявлення про місце і роль гендерної статі в умовах глобалізації сучасного суспільства;
4. Здатність до критичного та системного аналізу історичних фактів та явищ.
5. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу історичних документів, розуміння їх правового характеру і значення.
6. Аналіз питання взаємодії гендерних статей в умовах зростання соціальної напруженості;
7. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу отриманої

інформації;

8. Здатність брати участь у дискусії з певної наукової проблеми, у різних формах наукової комунікації;
9. Здатність виявляти та опрацьовувати історичні джерела різних видів з зазначеної тематики, аналізувати наукові тексти та узагальнювати отриману інформацію;
10. здатність приймати участь у дискусії з проблем історії формування гендерних відносин у різні історичні періоди у різних країнах.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Становлення гендерної стратифікації у первісному суспільстві.	2/0/1	Соціально-економічні передумови гендерної стратифікації первісного суспільства. Характер гендерної взаємодії у первісному суспільстві. Розвиток сексуальних та шлюбно-сімейних стосунків у первіснообщинну епоху. Особливості гендерної соціалізації дітей і молоді.	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання.
2.	Проблеми гендеру та гендерного виховання в античному світі.	2/0/1	Стосунки між статями та особливості гендерно-сексуальної соціалізації у країнах Стародавнього Сходу.	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання.
3.	Проблеми гендеру та гендерного виховання в античному світі.	2/0/1	Гендерна історія Стародавньої Греції. Соціостативна стратифікація та виховання у римській культурі.	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання.
4.	Гендерна асиметрія епохи середньовіччя як основа різного підходу до статевого виховання юнаків та дівчат	2/0/1	Розвиток міжстатевих стосунків у період розквіту феодалізму. Реабілітація статевого кохання та виховання в епоху Відродження. Проблеми жіночої освіти та гендерних стосунків у працях педагогів-гуманістів. Протестантські концепції взаємин статей та гендеру у вихованні.	Участь в обговоренні. Тести. Індивідуальні завдання.
5.	Гендерна культура Нового часу (XVII-XIX ст.)	2/0/1	Проблеми жіночої освіти у педагогічних теоріях Нового часу. Гендерна стратифікація в епоху абсолютизму. Гендерна проблематика у французькому Просвітництві XVIII ст. Розвиток міжстатевих та шлюбно-сімейних стосунків у Буржуазну епоху.	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання.
6.	Гендерна культура Нового часу (XVII-XIX ст.)	2/0/1	Проблеми гендерної соціалізації та дошлюбної підготовки дітей і підлітків у педагогіці Західної Європи XIX	Участь в обговоренні. Індивідуальні

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			ст.Особливості статевого виховання у Вікторіанську епоху. Зародження феміністичних рухів та їх вплив на становлення гендерної педагогіки.	завдання.
7.	Сексуальне питання та гендерна соціалізація в суспільстві та сім'ї ХХ ст.	2/0/1	Сексуальні революції в найновішій історії. Сексуальна освіта, гендерне виховання та дошлюбна підготовка молоді у зарубіжній педагогічній теорії та шкільній практиці ХХ століття.	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання.
8.	Розвиток гендерних та сімейно-шлюбних стосунків у княжу добу.	2/0/1	Гендерна взаємодія та становлення шлюбно-сімейних стосунків у східних слов'ян. Християнізація Київської Русі та зміна ставлення суспільства до шлюбу та сім'ї.Становище жінки та жіночої освіти в Київській Русі.	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання.
9.	Гендерна стратифікація суспільства у литовсько-польську добу та епоху українського бароко.	2/0/1	Трансформація статусу української жінки у XVI—XVIII ст. Розвиток шлюбно-сімейних та міжстатевих стосунків в Україні XVI-XVIII ст. Основні суспільні інституції статевої соціалізації української молоді.	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання.
10.	Проблеми гендеру в суспільному житті та педагогіці ХІХ-початку ХХ ст.	2/0/1	Еволюція шлюбно-сімейних стосунків у підросійській Україні ХІХ ст. Становлення системи жіночої освіти в Україні в ХІХ - на початку ХХ ст. Дошлюбна підготовка та особливості статевої соціалізації в працях українських педагогів другої половини ХІХ - початку ХХ століть	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання.
11.	Становлення гендерної історії та педагогіки в Радянській Україні (1917-1991 рр.).	2/0/1	Більшовицькі гендерні та шлюбно-сімейні проекти першого етапу становлення радянської влади. Емансипація жінок в Україні у 20-х роках ХХ століття. Проблеми шлюбно-сімейної політики України в епоху сталінського тоталітаризму.	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання.
12.	Становлення гендерної історії та педагогіки в Радянській Україні (1917-1991 рр.).	2/0/1	Етакратичний характер радянського гендерного порядку в періоди хрущовської «відлиги», брежневського «застою» та горбачовської «перебудови». Гендерні мотиви в українській педагогіці ХХ ст.	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання.
13.	Гендерна педагогіка в сучасній Українській державі.	2/0/1	Особливості сучасної української сім'ї. Соціальні передумови гендерного виховання та підготовки української молоді до сімейного життя.	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання.

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
14.	Гендерна педагогіка в сучасній Українській державі.	2/0/1	Особливості гендерного виховання, сексуальної соціалізації та дошлюбної підготовки в українській педагогіці та шкільній практиці в роки незалежності.	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання.

Рекомендована література

1. Величко С. Чи можливий в Україні фемінізм? - К.: АПІпс, 1998. - № 3.-. 624 с.
2. Кравець В.П. Історія гендерної педагогіки. Навчальний посібник. – Тернопіль, 2005. – 322 с.
3. Стельмахович М.Г. Українська родинна педагогіка. - К.: Освіта, 1996. - 203 с.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова бібліотека СНУ ім. В. Даля: <http://filelibsnu.at.ua>.
2. Електронна бібліотека: <http://www.info-library.com.ua/>.
3. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія <http://www.ials.sas.ac.uk/library/library.htm>.
4. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка www.library.univ.kiev.ua.
5. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>.
6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>.
7. Німецькі бібліотеки <http://www.ddb.de/>.
8. Центр європейського і порівняльного права <http://www.ecle.gov.ua/>.
9. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля: <http://moodle.snu.edu.ua/>.
10. Сайт №2 системи дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля: <http://moodlesti.snu.edu.ua/>.

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Світова та вітчизняна історія гендерних відносин» для студентів за напрямом підготовки 032 «Історія та археологія» / Уклад. Сапицька О.М. - Сєверодонецьк, 2019.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	30
Участь у розв'язанні конкретних проблемних ситуацій	10
Індивідуальні завдання	30
Екзамен	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу,

мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути подовжені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.